

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1. Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը: 2019թ. հունվար-սեպտեմբերին 2018թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը աճել է 18.3 տոկոսով*, ընդ որում՝ արտահանումը աճել է 39.6 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 6.2 տոկոսով: Բացասական առևտրային հաշվեկշիռը նվազել է 38.6 տոկոսով: Առանց հաշվի առնելու վերաարտահանման** բնույթ ունեցող ապրանքատեսակները, 2018թ. հունվար-սեպտեմբերի համեմատ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը աճել է 6.6 տոկոսով, ընդ որում արտահանումը նվազել է 2.2 տոկոսով, իսկ ներմուծումը աճել է 11.7 տոկոսով:

	2018թ. հունվար-սեպտեմբեր		2019թ. հունվար-սեպտեմբեր		աճի տեմպը, %
	վն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	վն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	
Արտահանում (ՖՕԲ գներով)	70 719,9	146 651,3	98 377,3	204 672,9	139,6
Ներմուծում (ՄԻՖ գներով)	123 508,2	256 116,1	130 839,2	271 906,4	106,2
Առևտրաշրջանառություն	194 228,1	402 767,4	229 216,5	476 579,3	118,3
Առևտրի հաշվեկշիռ	-52 788,3	-109 464,8	-32 462,0	-67 233,5	61,4

ԱՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2018-2019թթ. հունվար-սեպտեմբերին ըստ առանձին երկրների

/հազ. ԱՄՆ դոլար/

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2018թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	2018թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	146 651,3	100,0	204 672,9	100,0	139,6	256 116,1	100,0	271 906,4	100,0	106,2	-67 233,5
<i>այդ թվում՝</i>											
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	146 605,4	100,0	204 507,8	99,9	139,5	241 824,1	94,4	266 715,5	98,1	110,3	-62 207,7
<i>այդ թվում՝</i>											
Հայաստանի Հանրապետություն	141 710,7	96,7	145 029,7	70,8	102,3	238 093,0	93,0	264 217,5	97,2	111,0	-119 187,8
Ռուսաստանի Դաշնություն	4 723,8	3,2	59 478,1	29,1	12,6	3 665,5	1,4	2 436,8	0,9	66,5	57 041,3
Բելոռուս	-	-	-	-	-	31,0	0,0	23,7	0,0	76,5	-23,7
Ուկրաինա	-	-	-	-	-	2,9	0,0	2,4	0,0	82,8	-2,4
Մոլդովա	170,9	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ուկրենական Մեծ Երկրներ	-	-	-	-	-	31,7	0,0	35,1	0,0	110,7	-35,1
ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐ	45,9	0,0	165,1	0,1	3,6	14 292,0	5,6	5 190,9	1,9	36,3	-5 025,8
<i>այդ թվում՝</i>											
Միացյալ Թագավորություն	-	-	-	-	-	1 425,1	0,5	131,2	0,0	9,2	-131,2
ԻԻՀ	-	-	-	-	-	2 252,5	0,9	2 577,3	0,9	114,4	-2 577,3
Թուրքիա	-	-	-	-	-	958,7	0,4	1 051,5	0,4	109,7	-1 051,5
Չինաստան	-	-	-	-	-	462,6	0,2	225,4	0,1	48,7	-225,4
ՄԱԷ	-	-	-	-	-	-	-	41,5	0,0	-	-41,5
Վրաստան	-	-	-	-	-	106,6	0,1	287,2	0,1	2,7անգ	-287,2
Լիտվա	-	-	-	-	-	92,0	0,0	161,4	0,1	175,4	-161,4
Գերմանիա	-	-	3,0	0,0	-	13,2	0,0	184,5	0,1	14,0անգ	-181,5
Ֆրանսիա	-	-	-	-	-	65,4	0,0	34,5	0,0	52,7	-34,5
Միացյալ Նահանգներ	-	-	154,4	0,1	-	34,0	0,0	330,3	0,1	9,7անգ	-175,8
Ավստրալիա	-	-	-	-	-	-	-	16,2	0,0	-	-16,2
Հունաստան	-	-	-	-	-	6,0	0,0	13,6	0,1	2,3անգ	-13,6
Սլովակիա	-	-	-	-	-	-	-	1,7	0,0	-	-1,7

* Համեմատությունը կատարվում է ԱՄՆ դոլարով:

** Վերաարտահանումը ներմուծված ապրանքների այնպիսի արտահանում է, որոնք երկրի սահմանն անցել են տվյալ պետությունում վերամշակվելու և հետագայում սկզբնական առաքիչ երկիր վերադարձնելու նպատակով (կնքված պայմանագրերի հիման վրա և սահմանված վճարի դիմաց): Այս խմբի ապրանքների վրա սեփականության իրավունքը չի անցնում մի սեփականատերից մյուսին:

ԱՐՏԱԽԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2018թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	2018թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Լիբանան	38,4	0,0	7,7	0,0	20,0	-	-	-	-	-	7,7
Իտալիա	4,6	0,0	-	-	-	-	-	134,6	0,0	-	-134,6
Նիդերլանդներ	-	-	-	-	-	32,9	0,0	-	-	-	-
Շվեյցարիա	-	-	-	-	-	8 822,9	3,4	-	-	-	-
Իսրայել	-	-	-	-	-	0,4	0,0	-	-	-	-
Մերքիա և Չերնոգորիա	2,9	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կորեայի ԺԺՀ	-	-	-	-	-	1,6	0,0	-	-	-	-
Էստոնիա	-	-	-	-	-	18,1	0,0	-	-	-	-

2019թ. հունվար-սեպտեմբերին ԱՊՀ երկրների հետ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը կազմել է 226635,3 մլն դրամ (471223,3 հազ. դոլար) կամ ընդհանուր առևտրաշրջանառության 98,9 տոկոսը, իսկ այլ երկրների հետ՝ 2581,1 մլն դրամ (5356,0 հազ. դոլար) կամ 1,1 տոկոսը:

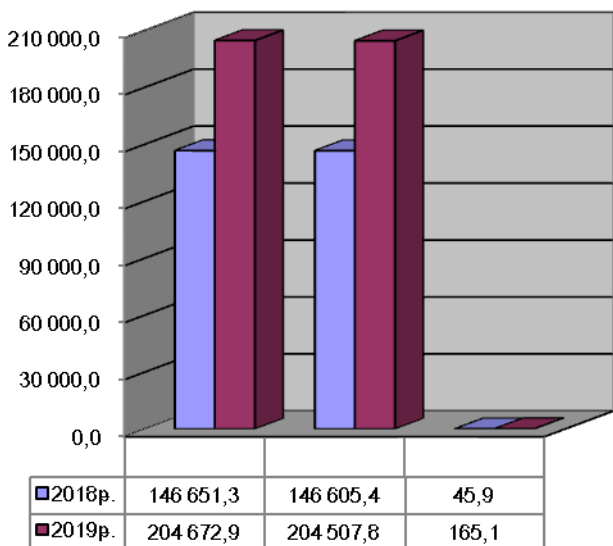
ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 98297,7 մլն դրամի (204507,8 հազ. դոլարի) և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 128337,6 մլն դրամի (266715,5 հազ. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 30039,9 մլն դրամով (62207,7 հազ. դոլարով):

Այլ երկրներ արտահանվել են 79,5 մլն դրամի (165,1 հազ. դոլարի) և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 2501,6 մլն դրամի (5190,9 հազ. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 2422,1 մլն դրամով (5025,8 հազ. դոլարով):

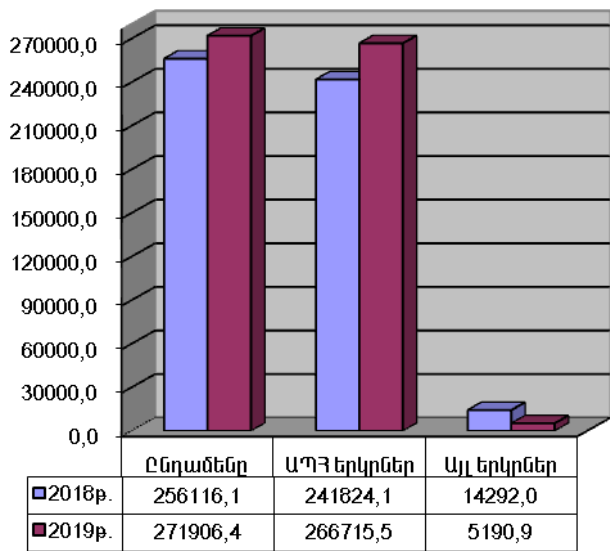
2019թ. հունվար-սեպտեմբերին արտահանման ծավալի 99,9 տոկոսը ուղղվել է ԱՊՀ երկրներ (որից՝ 70,9 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 29,1 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնություն), իսկ 0,1 տոկոսը աշխարհի այլ երկրներ (որից՝ 93,6 տոկոսը՝ Միացյալ Նահանգներ, 4,6 տոկոսը՝ Լիբանան և 1,8 տոկոսը Գերմանիա): Ներմուծման ծավալի 98,1 տոկոսը բաժին է ընկել ԱՊՀ երկրներին (որից 99,1 տոկոսը Հայաստանի Հանրապետությանը, 0,9 տոկոսը Ռուսաստանի Դաշնությանը), իսկ 1,9 տոկոսը՝ այլ երկրներին (որից 49,7 տոկոսը՝ ԻԻՀ, 20,3 տոկոսը՝ Թուրքիային, 6,4 տոկոսը՝ Միացյալ Նահանգներին, 5,5 տոկոսը՝ Վրաստանին, 4,3 տոկոսը՝ Չինաստանին և այլն):

Արտահանման և ներմուծման ծավալները ըստ ԱՊՀ և այլ երկրների 2018-2019թթ. հունվար-սեպտեմբերին

Արտահանում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Ներմուծում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը

**ԱՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2019թ. հունվար-սեպտեմբերին
ըստ ապրանքախմբերի**

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Ընդամենը	98 377,3	204 672,9	100,0	130 839,2	271 906,4	100,0	-67 233,5
<i>այդ թվում՝</i>							
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	1 643,1	3 411,7	1,7	3 942,6	8 189,9	3,0	-4 778,2
Բուսական ծագման արտադրանք	4 680,8	9 748,1	4,8	6 368,7	13 230,8	4,9	-3 482,7
Յուղեր և ճարպեր	218,3	456,0	0,2	354,8	736,8	0,3	-280,8
Պատրաստի սննդի արտադրանք	1 891,2	3 937,7	1,9	16 858,4	35 067,8	12,9	-31 130,1
Հանքահումքային մթերքներ	47 388,6	98 443,5	48,1	22 493,7	46 732,1	17,2	51 711,4
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	47,4	98,5	0,0	7 700,2	15 978,9	5,9	-15 880,4
Պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին	2,5	5,2	0,0	1 195,8	2 488,2	0,9	-2 483,0
Կաշի և դրանից իրեր	2,2	4,5	0,0	213,2	440,9	0,2	-436,4
Փայտ և փայտյա իրեր	536,3	1 120,3	0,5	589,5	1 224,3	0,4	-104,0
Թուղթ և թղթյա իրեր	4,6	9,4	0,0	504,4	1 050,1	0,4	-1 040,7
Մանածագործական իրեր	213,3	443,9	0,2	3 424,4	7 123,3	2,6	-6 679,4
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	482,2	1 005,7	0,5	918,6	1 909,7	0,7	-904,0
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	268,7	559,5	0,3	3 502,3	7 289,2	2,7	-6 729,7
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	36 358,9	75 781,9	37,0	8 984,2	18 649,8	6,9	57 132,1
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և իրեր դրանցից	64,0	133,4	0,1	5 566,0	11 539,4	4,2	-11 406,0
Մեքենաներ և սարքավորումներ	3 162,1	6 570,7	3,2	18 367,8	38 148,0	14,0	-31 577,3
Տրանսպորտային միջոցներ	1 148,4	2 391,2	1,2	18 062,2	37 574,8	13,8	-35 183,6
Սարքեր և ապարատներ	2,8	5,9	0,0	793,1	1 652,5	0,6	-1 646,6
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	260,5	542,8	0,3	10 948,0	22 773,4	8,4	-22 230,6
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնաոճ իրեր	1,4	3,0	0,0	51,3	106,5	0,0	-103,5

**Արտահանման և ներմուծման ծավալների դինամիկան
ըստ ապրանքախմբերի**

/հազ. ԱՄՆ դոլար/

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում		
	2018թ. հունվար-սեպտեմբեր	2019թ. հունվար-սեպտեմբեր	Աճի տեմպը, տոկոս	2018թ. հունվար-սեպտեմբեր	2019թ. հունվար-սեպտեմբեր	Աճի տեմպը, տոկոս
Ընդամենը	146 651,3	204 672,9	139,6	256 116,1	271 906,4	106,2
<i>այդ թվում՝</i>						
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	2 427,7	3 411,7	140,5	8 131,8	8 189,9	100,7
Բուսական ծագման արտադրանք	9 274,3	9 748,1	105,1	10 493,3	13 230,8	126,1
Յուղեր և ճարպեր	179,4	456,0	254,1	1 049,1	736,8	70,2
Պատրաստի սննդի արտադրանք	3 248,7	3 937,7	121,2	32 960,3	35 067,8	106,4
Հանքահումքային մթերքներ	111 003,6	98 443,5	88,7	41 363,5	46 732,1	113,0
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	86,6	98,5	113,7	18 266,8	15 978,9	87,5
Պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին	22,9	5,2	22,7	1 607,1	2 488,2	154,8
Կաշի և դրանից իրեր	21,4	4,5	21,0	1 230,3	440,9	35,8
Փայտ և փայտյա իրեր	743,6	1 120,3	150,7	903,6	1 224,3	135,5
Թուղթ և թղթյա իրեր	2,3	9,4	4,1 անգ	616,4	1 050,1	170,4
Մանածագործական իրեր	287,9	443,9	154,2	7 139,9	7 123,3	99,8
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	1 154,8	1 005,7	87,1	1 379,2	1 909,7	138,5
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	419,5	559,5	133,4	6 886,2	7 289,2	105,9
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	14 879,1	75 781,9	5,1 անգ	29 327,8	18 649,8	63,6
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և իրեր դրանցից	38,6	133,4	3,5 անգ	9 393,7	11 539,4	122,8
Մեքենաներ և սարքավորումներ	2 150,7	6 570,7	3,1 անգ	31 558,3	38 148,0	120,9
Տրանսպորտային միջոցներ	421,5	2 391,2	5,7 անգ	34 702,6	37 574,8	108,3
Սարքեր և ապարատներ	41,4	5,9	14,3	1 698,4	1 652,5	97,3
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	247,3	542,8	2,2 անգ	17 379,9	22 773,4	131,0
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնաոճ իրեր	-	3,0	-	27,9	106,5	3,8 անգ